

Donderdagavond 26 november 2009 heeft de tweede ASIFF MIND sessie plaatsgevonden. De ASIFF MIND sessie is een van de initiatieven van ASIFF (Amsterdam Sustainability Institute for Fashion and Fabrics). Deze sessies zijn er voor professionals uit de mode- en textielsector die gezamenlijk kennis willen uitwisselen en ontwikkelen over duurzaamheid.

ASIFF MIND sessies

Vakgerelateerde professionals uit de mode en textiel bespreken tijdens een MIND sessie gezamenlijk duurzaamheidsissues waar men in de dagelijkse praktijk tegenaan loopt. ASIFF zet sprekers en begeleiders in voor het stimuleren van kennisuitwisseling en het ophalen van vragen.

Tijdens deze sessies wordt gezamenlijk een verdiepingsslag gemaakt in kennisontwikkeling. De informatie en vragen dienen deels als uitgangspunt voor volgende ASIFF MIND. ASIFF MIND levert onderzoeksvragen op voor kennisinstellingen. Onderzoekresultaten komen beschikbaar voor het ASIFF netwerk duurzame ondernemers.

De sessies zijn een bron voor:

- Kennisontwikkeling (het opbouwen en ontsluiten van bestaande kennis en expertise).
- De curriculum opbouw voor de HBO en WO opleidingen
- Toegepaste onderzoeksvragen en het ophalen van bestaand onderzoek
- Agenda voor fundamenteeler onderzoek
- De verschillende serviceactiviteiten (B2B events, pilotprojecten, testlab, onderzoek ed.)

Deelnemers ASIFF MIND sessies

De professionals komen uit branchegerelateerde bedrijven, onderwijs- en overheidsinstellingen

Aan de ASIFF MIND sessie van 26 november namen ontwerpers, modelabels, onderwijsinstellingen, adviesbureau's, belangenverenigingen en technologen deel.

De ASIFF MIND sessie van 26 november

Thema: 'Natuurlijk duurzaam!'

Sprekers: *Brandnetel als vervanger van katoen* door ing. Jeroen Bos, Brennells

Spreker: *Natuurlijke kleurstof voor professionele industriële toepassing* door Anco Sneep, directeur Rubia Pigmenta Naturalia B.V.

Begeleiders Inkoop: BECO, Martine Willems

Fabricage en innovatie: Alcon Advies, Anton Luiken

Verslag ASIFF MIND sessie; Natuurlijke kleurstoffen o.l.v. Anco Sneep (Rubia)

Anco Sneep heeft tijdens zijn voordracht over het opzetten van Rubia en het productieproces van natuurlijke kleurstoffen gesproken.

Inventarisatie relevante issues c.q. vragen kleurstoffen

Interactie en zweedichtheid van (kleur)stoffen met het lichaam

- Welke interacties van kleurstoffen met het lichaam bestaan er (afgeven of allergie)?
- Zweedichtheid, zweedichtheid in relatie tot interactie van kleurstoffen met lichaam/huid.
- Hoe verhoudt deze natuurlijke kleurstof zich tot allergie? (enkele gegevens te vinden bij RIVM en TNO)

Kennis ontwikkeling en op internationaal niveau ontwikkelen en delen van kennis.

Kennis op gebied van kleurstoffen wordt te weinig gedeeld. Uit verschillende studies blijkt bijvoorbeeld dat er kleurmethodes in Peru zijn waar men in Europa nog niet bekend mee is. Kennis overdracht en uitwisseling tussen landen zou het gebruik van enkel duurzame kleurmethodes kunnen versnellen. Problematiek die hiermee gemoeid is: kennis verbreding/ontwikkeling kost geld. Deze investering wil je zelf terug verdienen door: kennis te delen met de concurrenten, verklein je de eigen kans tot het terugverdienen van het geïnvesteerde vermogen.

Aandacht voor kleinschalig gebruik

De focus met betrekking tot duurzaamheid ligt vooral op grootschalige projecten. Er is een gebrek aan duurzaamheid thuis. Voor kleinschalig gebruik is het lastig om aan duurzame kleurstoffen voor bijvoorbeeld oververven te komen waarmee de levensduur van (duurzame) kleding wordt verlengd.

Verven van natuurlijke kleurstoffen en fixatie middelen (*plasma & CO2*)

Met CO2 zijn bepaalde stoffen niet te fixeren. Voor het fixeren van katoen is nog geen manier gevonden waarbij er geen sprake is van een voorbehandeling. Plantaardig textiel is lastig te verven, je hebt tot nu toe altijd een fixeermiddel nodig.

Gewenst: database voor toeleveranciers van natuurlijke producten en materialen

Tot slot wordt een interessant artikel met betrekking tot onderzoek naar alternatieve kleur methode genoemd: *I. Bautista, R. Paul, J. Mota, e.a., Dyeing of low-pressure oxygen plasma treated wool fabrics with antibacterial natural dyes.*

ASIFF MIND Sessie; Brandnetel als natuurlijke vezel, o.l.v. Jeroen Bos (Brennels)

Brennels is producent van brandnetelgaren. Brennels is ook de naam van het kledinglabel en winkel, opgezet door de oud marktplaats directeur Rob Crebas. Rob Crebas wilde vanuit milieuoverwegingen een alternatief voor katoen op de markt te brengen. Het bedrijf onderzoekt momenteel de mogelijkheid om brandnetel als volwaardig alternatief voor katoen op de markt te zetten. Inmiddels is er een samenwerkingsverband met het jeanslabel G Star om gezamenlijk een jeans op de markt te brengen die uit twintig procent brandnetelgaren bestaat. Prognose is dat in 2011 de eerste jeans in de winkels liggen.

Brennels werkt aan het verder ontwikkelen van de brandnetelvezel tot een fijn kwalitatief garen waarvan hoogwaardige stoffen geproduceerd kunnen worden. Brandnetel heeft als voordeel dat het in Europa verbouwd kan worden. Brandnetel heeft aanzienlijk minder water en bestrijdingsmiddelen nodig dan katoen waardoor het milieu minder wordt belast.

Senter Novem wijst tijdens de sessie op de mogelijkheid van financiering door de overheid voor procesversnelling om zo duurzamere alternatieven sneller op de markt te brengen. Brennels kiest er echter voor om zoveel mogelijk op eigen kracht haar onderzoek te bekostigen. Van subsidie voor onderzoek wordt bewust niet veel gebruik gemaakt. Het wil zelf koers bepalen en de beschikbare tijd vooral inzetten voor onderzoek. Brennels benadrukt het belang van een open source mentaliteit. Het bedrijf is niet bang dat de ontwikkelde kennis door een concurrent overgenomen wordt. Dit blijkt uit de woorden van de eigenaar; 'Als er een tweede producent van brandnetelgaren op de markt komt geeft dat aan dat er een serieuze behoefte aan brandnetelstof is ontstaan in de markt'.

Inventarisatie relevante issues c.q. vragen Brennels

1. Hoe duurzaam is het om lokaal te produceren?

2. Wat levert een 'open source' mentaliteit op voor duurzaamheid en hoe bereiken we dit?

ASIFF MIND sessie: Duurzame productinnovatie, o.l.v. Anton Luiken (Alcon Advies)

Anton Luiken heeft een korte inleiding op het thema gegeven. In zijn presentatie benadrukte hij de keuzes die ontwerpers hebben om een product duurzamer te maken. Het belangrijkste uitgangspunt is een goede afstemming te vinden tussen gebruiksduur en technische levensduur waarbij geldt dat minimalisatie van grondstoffenverbruik het uitgangspunt moet zijn. Daarmee kan met de minste inspanningen een grote verbetering in duurzaamheid worden bereikt. Daarnaast zijn er diverse aspecten waar een ontwerper rekening kan c.q. moet houden bij het ontwerpen van een textiel product:

- Materiaalkeuze afstemmen op gebruik
- Gebruik van monomaterialen (minder problemen bij onderhoud, betere recyclingsmogelijkheden in afvalfase)
- Aard van de kleurstof (afstemmen op de materiaalkeuze en de beoogde toepassing)
- Diepte van de kleur: producten die vaak gereinigd moeten worden (onderkleding) niet verven; bovenkleding in minder diepen kleuren verven (kost minder kleurstof en minder waterverbruik bij het verfproces)
- Knopen, ritsen en andere accessoires van voldoende kwaliteit kiezen; deze accessoires mogen geen reden zijn voor afdanking van het textiele product
- Repareerbaarheid (kan het product hersteld worden ?)
- Productietechnologie: om voorraad of op klantorder (bv internet sales); laatste heeft de voorkeur omdat alles wat gemaakt wordt ook is verkocht. Bij produceren op voorraad is dat lang niet altijd het geval
- Afdanken; product een tweede leven geven, verlengt de gebruiksduur van de vezels; complexe producten kunnen niet (of alleen tegen hele hoge kosten) worden gerecycled.

Inventarisatie relevante issues c.q. vragen duurzame productinnovatie

Wat is duurzaamheid: facts en fictie

Er is een gebrek aan transparantie en kennis bij (eind)gebruikers; voorlichting zou veel beter moeten om een beter oordeel te kunnen vormen bij aankoopbeslissingen (is het product werkelijk duurzaam? Is het product de hogere prijs waard? Wat betekent het certificaat dat er aanhangt?).

- hoe kun je zien/weten of een materiaal duurzaam is geproduceerd?
- welke duurzame kleurstoffen en hulpstoffen zijn beschikbaar; wie kan de processen uitvoeren?

Duurzame materialen bibliotheek/ database

Er wordt een gebrek aan uitwisseling van kennis tussen partijen die duurzame producten ontwikkelen en produceren gesignaleerd.

- Opzetten van een fysieke duurzame materialen bibliotheek (zoals Materia voor technische materialen), waar monsters fysiek bij elkaar gebracht worden, materialen beoordeeld kunnen worden, objectieve informatie over de materialen beschikbaar is en bekend is waar de materialen gekocht kunnen worden.
- Opstellen van een lijst van bedrijven die textiele materialen kunnen/willen processen; van spinnerij tot confectieateliers.

ASIFF MIND sessie: De juiste uitgangspunten voor duurzaamheid, Martine Willems (BECO)

Martine Willems (BECO) heeft een korte inleiding op het thema gegeven waarbij ze een introductie geeft over ISO 26000, de door de International Organization for Standardization opgestelde richtlijnen voor Maatschappelijke Verantwoordelijkheid voor Organisaties. ISO 26000 geeft praktische richtlijnen voor:

- het opzetten en implementeren van MVO;
- het identificeren en betrekken van stakeholders;
- het vergroten van geloofwaardigheid van claims en communicatie op het gebied van MVO.

Toegevoegde waarde ISO 26000

- Integreren van MVO in beleid, visie en strategie
- Selecteren MVO-initiatieven
- Integreren van MVO in de dagelijkse praktijk
- Identificeren en omgaan met stakeholders
- Omgaan met invloedsfeer en ketenverantwoordelijkheid
- Vergroten geloofwaardigheid
- Identificeren en prioriteren van MVO kernonderwerpen

Bron: <http://www2.nen.nl/cmsprod/groups/public/documents/bestand/241747.pdf>

Inventarisatie relevante issues c.q. vragen duurzame inkoop Verschil in lage lonen landen en biologisch/ duurzaam

De wil is er bij de consument, maar deze wil er niet voor betalen. Om de consument wel te prikkelen om de meerwaarde te betalen kan:

- de consument bewust worden gemaakt in het productieproces
- een textielwijzer opgesteld worden. Nu worden merken bijvoorbeeld via 'Rank a Brand' en 'Goede Waar & Co' op hun transparantie, fair trade en 'groenheid' getest.

Om de producent te prikkelen duurzaam te produceren kan:

- Premie zonder multiplier in gezet worden (kettingreactie, sneeuwbaaleffect). Efficiëntie zorgt voor minder hoge kosten

Issue: Wat doen we met grote bedrijven die claimen dat ze goed doen en toch heel goedkoop produceren of verkopen?

Vertrouwensrelaties

Hoe kan je de kwaliteit of het productieproces borgen c.q. duurzaamheid aantonen? Er zijn in de keten veel partijen met verschillende culturen, denkbeelden en doelstellingen.

- Best Practices documenteren
- Ketenplatform opzetten: Belangrijk is in het platform vertegenwoordigers te hebben van de supplychain, producenten, branche- en consumentenorganisaties
- Keten issues prioriteren

Issue: Het duurzaam produceren van bijv. katoen (met minder gebruik van water) is lange termijn produceren, terwijl grote inkopers grondstoffen nodig hebben voor korte termijn collecties. Hoe komen beide bij elkaar en kan duurzame productie in stand gehouden worden?

CO² emissies in de keten

Hergebruik

Biologische kringloop

- Alles biologisch afbreekbaar; Cradle 2 Cradle

Technische kringloop

- Blijven recyclen en de materialen hoeven niet organisch te zijn (dus wel metalen en plastic)